

Renda Bàsica de Ciutadania: garantia de llibertat

“Fins ara, els filòsofs –com bé sap tothom– només han interpretat el món de diverses maneres; la qüestió és canviar-lo”.

D'això es tracta: de canviar el món, i no resignar-se a l'actual panorama de desigualtats escandaloses i de malbaratament a l'engròs dels recursos d'un planeta que és finit. Per això em semblen molt escassos aquestes paraules de Tony Judt per iniciar aquesta reflexió sobre la Renda Bàsica de Ciutadania. Tinc la convicció que la Renda Bàsica és una peça essencial (efectivament no l'única) per a un model alternatiu de societat i, alhora, és part de la solució de molts dels problemes de l'actual conjuntura d'alarma social. Potser sigui una proposta impertinent per a l'*statu quo*. D'això es tracta: d'esmerçar la situació que Zygmunt Bauman descriu dient que “No hi ha un model de societat alternatiu. L'esquerra solament sap dir-li a la dreta ‘qualsevol cosa que facin vostès, nosaltres la fem millor’. Costa distingir entre governs d'esquerra i de dreta, la veritat”.

La Fundació Ateneu Pere Mascaó és, sens dubte, l'entitat que, a les Illes Balears, més treballa en la difusió i estudi de la Renda Bàsica. No debades des de la seva fundació és membre de la Xarxa Renda Bàsica (XRB) –la secció espanyola de Basic

No ens podem resignar a l'actual panorama de desigualtats escandaloses i malbaratament a l'engròs de recursos finits

Income Earth Network (BIEN)–, i va ser l'entitat organitzadora del XII Simposi de la XRB que es va fer a Palma a finals de l'any 2012, en el qual, entre altres coses, es va debatre una proposta de feina per a calcular la viabilitat de la proposta de Renda Bàsica en l'àmbit de les Illes Balears. Per als que defensam aquesta proposta, l'estudi de la seva viabilitat tècnica és una qüestió cabdal a la qual dediquem molts esforços. No volem parlar de coses utòpiques. Les necessitats de canvi de paradigma social són tan necessàries i urgents que només tenim temps per a treballar escenaris de canvi realitzables. Una fita important en aquesta direcció ha estat la recent celebració a Donostia del tretzè Simposi de la XRB, a on es presentaren estudis realitzats sobre les declaracions d'IRPF que demostren que, amb una reforma fiscal realment progressiva, la Renda Bàsica és absolutament viable a Catalunya i a Guipúscoa. A més de viable, els estudis demostren que, amb aquesta assignació monetària incondicional, es redueixen les desigualtats i són moltes més les persones que hi surten guanyant.

Però, què és això de la RB? Idò és un ingrés pagat per l'Estat a cada membre de ple dret de la societat o resident acreditat, fins i tot si no vol treballar de forma remunerada, sense prendre en consideració si és ric o pobre, o dit d'una altra manera, independentment de quines puguin ser les altres possibles fonts de renda, i sense importar amb qui convisqui. No és una proposta pal-

RAFAEL BORRÀS

ANALISTA FUNDACIÓ GADESO

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.arabalears.cat

ativa de la pobresa i/o l'exclusió social, no és un subsidi més, ans al contrari, és una alternativa a la panòpia de subsidis. Però, sobretot, és una proposta de política econòmica que, en garantir la llibertat material de tothom mitjançant una radical redistribució de la riquesa, evita de soca-rel l'existència de situa-

cions de pobresa i d'exclusió social. En paraules dels autors i autores del manifest de l'influent moviment francès Utopia: “Establir una renda bàsica de ciutadania no és intentar corregir els efectes del neoliberalisme o socórrer els més pobres, és fonamentalment qüestionar la lògica capitalista i cercar una altra manera d'organització social”.

Sóc conscient que l'hegemonia neoliberal ha convertit en una mena de veritat inqüestionable un model de societat basat en l'economia de la desigualtat. Pretenen presentar-nos com a “normals” les grans desigualtats econòmiques i, alhora, s'entesten a ocultar la manca de llibertat que això provoca: La superconcentració de riquesa en poques mans és la negació de la llibertat real –encara que en algunes parts del planeta es mantinguin les formalitats– de la gran majoria de la població. En aquest sentit, convé recordar que des de l'origen de la proposta de Renda Bàsica –ja fa més de trenta anys– hi ha hagut diversos arguments per a explicar-la i defensar-la. Sempre he simpatitzat amb el pensament republicà democràtic que associa la RB amb la garantia del dret material de ciutadania per al conjunt de la població. Ara, en l'època de la crisi de les

grans desigualtats, la Renda Bàsica ha esdevingut també imprescindible per fer front tant a les clàssiques formes d'exclusió social (atur de llarga durada, problemes socio-sanitaris, déficits formatius) com a les “noves situacions de pobresa” (treballadors/es pobres, desnonats, persones inocupables, pobresa energètica, tecnològica o infantil, exclusió financera, etc.) fins i tot en les societats d'opulència i d'hedonisme turístic, com ara les Illes Balears.

Val a dir que, ja fa alguns anys, el premi Nobel Wassily Leontieff ens va advertir que “quan la creació de riquesa ja no depengui del treball dels homes, es moriran de fam a les portes del cel llevat que responguin amb una nova política d'ingressos a la nova situació tècnica”. Idò ja hi som, i la RB es pot albirar com a part important de la nova política d'ingressos. A l'esquerra no li queda més remei que assumir que el futur de la humanitat i del planeta lligat únicament al creixement i al temps treballat remunerat és una quimera. En definitiva, la Renda Bàsica és una proposta ineludible per a qualsevol programa emancipador en el segle XXI que ha d'incorporar pulsions igualitàries, propostes de decreixement solidari i la convicció que la garantia a la llibertat material que proporciona la Renda Bàsica socava de soca-rel el patriarcat i, per tant, és una proposta concreta contra l'organització social que nega la igualtat a la meitat de la població.

Com deia abans, ja s'ha demostrat la viabilitat de la Renda Bàsica en els casos de Catalunya i de Guipúscoa. Ara toca fer-ho per a la ciutadania de les Illes Balears. Alguns no defallirem en la tasca de demostrar que hi ha alternatives. Que sí que es pot!

CARTES I MISSATGES

Energia i ideologia

Assegura el senyor Coderch en el seu article del dia 19 de març que jo no sóc favorable a les energies renovables. Un cop més, detecto que no he sabut expressar-me amb claredat –encara que a mi em semblava que sí–. Simplement estic en contra de com s'ha gestionat l'afer a Espanya, i així intentava expressar-ho al meu article del 14 de març. També estic a favor de l'alta velocitat ferroviària, però el desplegament de l'AVE és una aberració. Afirmar que una opció és adequada sense tenir en compte com s'aplica equival a aferrar-se a la ideologia més engegadora. I com que no milito en cap partit, no estic obligat a defensar incondicionalment cap paquet ideològic.

XAVIER ROIG
SANT CUGAT DEL VALLÈS

El Dia de l'Aigua

Avui, 22 de març, és el Dia Internacional de l'Aigua. Qui no veneri les aixetes que té a la seva disposició –aigua potable a raig, fins i tot ca-

lenta!– no té ni idea, ni idea, del món en què viu.

MIGUEL ROIG COMAMALA
BARCELONA

Catalans resignats

El senyor Boi Ruiz ens fa saber que no es pot arreglar el tema de les llistes d'espera als hospitals per raons “d'estructura” i de pressupost. Mentrestant, l'Ajuntament de Barcelona destinarà 10 milions d'euros al nou delfinari, Barcelona està plena d'obres per tot arreu i se segueixen malbaratant tants i tants diners en coses tan inútils com els consells comarcals i altres coses que, en temps de crisi, haurien d'estar eliminades per cobrir les necessitats vitals de les persones.

Segons la Sra. Rahola, els catalans tenim als gens el fet de “fer bé les coses”. No hi estic d'acord. Els catalans tenim als gens molt borreguisme i resignació. Si no, compareu la *mareta blanca* de Madrid, o la lluita dels veïns d'un barri de Burgos, amb les minses manifestacions que tenen lloc a Barcelona. A més, m'atreveria a dir que fins i tot ens deixem por-

Intencions perdudes

Fent un treball per a la universitat sobre l'emprenedoria, bastant-me en l'informe GEM 2012, veia com la intenció emprenedora a Espanya no ha parat de pujar des de l'any 2009, fins al punt que un 12% dels espanyols d'entre 18 i 64 anys tenen intenció d'emprendre. Tot i aquest creixement, l'últim any la taxa d'activitat emprenedora, que agrupa les iniciatives que s'han posat en marxa i que no sobrepassen els 42 mesos de vida, ha caigut. És a dir, hi ha més intenció emprenedora, però no més materialització.

Considero que hauríem de mirar l'emprenedoria d'una manera diferent, veure per què realment hi ha tanta intenció que no es plasma. El finançament no és l'única dificultat, també hi pot haver problemes com la por d'atrevir-se a emprendre, la falta d'informació a l'abast per iniciar una empresa... S'ha de treballar més en aquest terreny i intentar que tothom que tingui la intenció d'emprendre la materialitzi. L'emprenedoria hauria de ser un pilar fonamental del país i una gran via de creixement, i més ara, en la situació econòmica que ens envolta.

XAVIER BALSELLS ROIG
TARRAGONA

tar per certa dosi d'ignorància: encara hi ha molta gent que creu que CiU és de centre. Per favor, obrim els ulls i vegem els casos de corrupció tapats, les retallades socials als més vulnerables, el fet de no voler encarar la pobresa, d'esquivar el tema no volent posar-hi remei, en lloc d'arribar fins al fons amb l'ajuda de les entitats pertinents, el fet de passar-se el dia dient que no poden fer res per culpa dels altres.

Es indecent que no se solucioni el tema de la sanitat. Som la segona comunitat autònoma amb llista d'espera més llarga, i així seguirem, perquè aquí queda molt malament sortir al carrer a protestar. Mentrestant, els nostres polítics, molt contents amb el nostre *bon fer*, tots calladets.

ROSER CROSAS
VIC

Les dunes d'Andratx sí que estan protegides

Les darreres dunes del sud-oest de Mallorca s'estan destruint per una promotora amiga dels fets consumats. No té els permisos necessaris,